

Kongl. Maj:ts Nådiga Kungörelse, Angående Upprättande af ett Bolag, till be...

Kungl. förordningar 1. saml.

National Library
of Sweden

Kgl. Göreda.
I. saml.

Kongl. Maj:ts

Nådiga

Rungörelse,

Angående

Upprättande af ett Bolag, till besörjande
af Hjelmare Canal- och Slußwerks om-
byggnad och framgena underhållande.

Gifwen Haga Slott den 31 Julii 1816.

Cum Gratia & Privilegio S:ce R:æ Maj:tis.

Stockholm, tryckt i Kongl. Tryckeriet, 1816.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

Vi CARL med Guds Nåde,
Sweriges, Norriges, Gøthes
och Wendes Konung *rc. rc. rc.*,
Hertig till Schleswig Hollstein, *rc. rc.*

Göre vederligt: Att som genom den af s. d. Stats-Rådet, Vice-Amiralen och Commendeuren med Stora Korset af Vår Swärds-Orden, Wälborne Grefwe B. B. von Platen, till följe af Vår nådiga befallning, nyligen hålne undersökning, samt derpå grundade Berättelse om Hielmare Canal- och Sluswerks bestaffenhet, fullkomligen utröndt och bestyrkt blifwit, att samelige till detta Werk hörande Slusbyggnader, förmedelst den ofullständighet i byggnadsfättet, hwartill en i förra tider saknad insigt i dylika anläggningar, föranledt, ej mindre, än genom tidens ämverkan, för närvarande besinnas i det bristfälliga tillstånd, att de ej vidare kunna istandsättas, utan fordra total ombyggnad, hwartill, enligt närlagde Förslag, åtgår en kostnadssumma af 339,498 Riksdaler Banco: och då derwid tillika upplyst blifwit, att det Bolag inom Örebro Stad, hwilket, genom Vårt och Rikets Kamars-Collegii Contract af den 16 Januarii 1769, erhållit upplåtelse af Werket, med des tillhörigheter och förmoner, emot wilkor att det samina underhålla, samma sitt åliggande med all omtänka och noggranhet fullgjort, så länge möjlighet dertill sig wisat; hwarföre och, enär, af ofwanomförmålte orsaker, Werket nu tarfwar en, Bolags-Interessenternas förmåga öfwerstigande påkostnad, Wi i Nader pröfwat förbindelsen å deras sida, att för Werket answa-

ra, icke längre äga rum, utan ansett dem, i kraft af Contractets 16. Moment, berättigade, att, enligt deras underdåniga begäran, samma Werk, med hwad dertill lyder, till Ds och Kronan återställa och afstå: Alltså och emedan Wi om nyttan af denna uråldriga Canal-anläggning, hwilken städse wunnit Sweriges framfarne Konungars synnerliga omwårdnad, hyse en desto mera grundad öfvertygelse, som den samma, owedersägligen, i alla tider haft och troligen framdeles kommer att bibehålla ett fördelaktigt inflytande på Wåringarnes förkofran i de tre delarne af Riket, samt särdeles befordra en Sjötransport från Örebro till Huswudstaden, af omkring Femtio Tusen Steppund Stångjern, jemte flere Tusende Steppund Tackjern, årligen; hafwe Wi, enär Statens tillgångar ej medgifwa öfwertagandet af detta Werk, för Kronans räkning, med afseende så wäl derå, som ock på hwad Rikens Ständer, wid sista Riksdag, angående medel till denna Canal-byggnad sig yttrat, samt med anledning för öfrigt af Grefwe von Platens underdåniga Förslag, om hwars antagande flere Inwånare i Örebro Län, hos Ds i underdånighet anhållit, godt funnit att, genom denna Wår Nådiga Kungörelse, i Råder tillbjuda åt enskilde af Wåre trogne undersåtare, Wårt Höga Privilegium till Octroyerande af ett Bolag, för att, under namn af Hjelmare Canal- och Slufwerks-Bolag, ombygga och fullborda, samt derefter allt framgent, i ewärdeliga tider, äga och underhålla Hjelmare Canal- och Slufwerk, med efterföljande wilkor och förmoner:

S. 1.

Uti Hjelmare Canal- och Slufwerks-Bolag skall en hwar af Wåre trogne undersåtare, äga rätt och frihet att
Delta-

deltaga genom subscription till en eller flere Actier, hwarje Actie på Ett Hundrade Riksdaler Banco: Och som Bolags-Interessenternes förbindelse skall wara, att årligen, efter tekningen, under en tid af Fem på hwarannan följande år, uppå skeende Rungdreller, inbetala Tjugu procent af det teknade Actie-Capitalet, hwarefter de från all vidare inbetalning blifwa fritagne, så komma Actierne att ställas på wis man, hwilken dock må äga att, sedan första inbetalningen fullgjord blifwit, sin Actierätt på annor man öfwerlåta, enär en slikt öfwerlåtelse blifwer Bolagets Direction tillkännagifwen.

S. 2.

Enligt Planen för Hjelmare Canal- och Sluf-Works ombyggnad, kommer Canal-linien att bibehålla sin nuwarande sträckning ifrån Hjelmaren ända till Sägsjön; men dels af wäsenstapliga grunder, dels ock till winnande af en beqwämligare durchfart, med mindre nybyggnads-kostnad, wilje Wi för den återstående Canal-linien, ifrån nämnde Sjö till Arboga, i Nåder hafwa fastställt den förändrade sträckning förbi och inwid Säby och Öppunda Byar, som den deröfwer upprättade och af Os i Nåder gillade, samt med Wär Höga påskrift försedde Planritning, hwilken Bolaget till noggrannt iakttagande tillställas skall, närmare utwisar; dock, att det på vidare gränstning må ankomma, huruvida Canalen helre bör gå Österom eller igenom Säby, än Westerom samma By, såsom den på Chartan är utfatt.

Denna nya Canal bör erhålla Sju fots wattendjup wid lägsta wattenhöjd och Fyrtioåtta fots bredd i botten, äfwen som sidornas docering bör blifwa minst En fot på Twå.

Slufarnas antal i den samma, bestämmas till åtta: deras bredd i portöppningen till Tjugufyra fot: längden emellan portarne, till Etthundra Tjugu fot, och sänknin- gen, till Nio fot.

Horizontala Canal-botten emellan Westmanlands- Sluften och Hjelmarens, kommer att fördjupas till Tio fot under det i Arningsberget wid Östra stranden af Wår- hulta sjön befintliga märke, hwilket märke således bör un- der arbetet tjena till punktet för afwägningarna. Westman- lands-Sluften å den bibehållna gamla Canal-linien, undfår lika bredd i portöppningen, samt längd emellan portarne, som förenämndt är; men dess sänkning blifwer blott Fyra fot, sådan den nu besinnes.

I stället för den halfsluß, kallad Södermanlands Sluften, som, ämnad att emotstå Hjelmarens inträffande owanligare flöden, förut warit inrättad wid Bergkars-ber- get, bör, i lika ändamål, en bestämmande Sluß af ena- handa dimension i portöppningen, som de öfriga, anläg- gas, helst wid Hjelmarens strand, midt för Rotholmen, så framt tillgränsande hemmansägare, med inseende af den owärderliga förmån, som deraf för deras, utmed Canal- wättndraget intill ändan af Långsjön liggande sidländta ängar, skulle uppstå, sinnas beredwillige, att, utan annan ersättning, afstå den jord, som för en fast Dam eller Jord- wall wid Hjelmare-stranden, samt för utrymme längs Cana- len till dragwäg eller jorduppläggning, erfordras; men i an- nan händelse må berörde Sluß byggas wid Bergkars-berget.

I öfrigt, och till undwikande af särskild kostnad på murar under bron för landwägen emellan Arboga och Kungsöhr, der den nu löper öfwer Canalen, bör en swång- bro byggas öfwer den emot Arboga än blifwande nedersta Sluften, i sammanhang hwarmed wägen kommer att så förändras, som Chartan utstafar.

Till bedrjwande af Canal- och Sluf-arbetet, som utan uppstok bör företagas och fullbordas, wille Wi under Byggnadstiden bestå Bolaget med Arbets-Commendering af Wårt och Kronans manskap, till så stor styrka årligen, som med fördel användas kan och omständigheterna medgifwa: kommande detta manskap att af Bolaget undfå ställig sold, som genom beting, efter hwar och ens förtjenst, bestämmes; men om beting med manskapet ej kan åga rum, erhåller det sådan Dagspenning, som Wi för hwarje år, wid Arbets-Commenderingens bewiljande, sedan Canal-Byggnads-Directionen med underdånigt Förslag derom, till Ds inkommit, i Råder finne gedt bestämma. Deremot kommer Befålet att afslonas, såsom wänligen, i Wåra och Kronans förrättningar.

Under den årliga arbetstiden skall till manskapets förplågning en fri och obehindrad tillförsel och försälning af Mat och Dricke-swaru-persedlar, wara tillåren; men om waruprisen, för bristande tillförsel, omåttligen uppstegras, skall det åligga Bolaget, att om tillräcklig tillgång på lifsmedel, emot fastställd Tara, aspassad efter Dagspenningen, draga behörig försorg.

Bolaget kommer åfwen att, i mån af behofwet, sedan det af Ds blifwit tillbörligen pröfwadt, utan betalning, från Wåre och Kronans Förråd, erhålla stenlupit frut till bergsprångning: åfwen som Wi förunne Bolaget det Ekwirke, som till Canal- och Slufwerks-byggnaden erfordras, utan betalning för den del deraf, som kan tillåtas till fällning på Wåre och Kronans skogar; men om tillgång å berörde skogar skulle saknas, wille Wi, uppå
steende

Stående underdånig anmälan, bewilja Bolaget sådan rätt till utstyning och fällning af dylikt wirke å Krono Skatte hemmansågor, som Ds och Kronan kan tillhöra: kommande utstyningen af detta Ekewirke, att, så widt se kan, meddelas å sådane orter, derifrån det samma beqvämli- gast och med minsta kostnad må kunna till Canalbyggnaden framskaffas; Alliggandes det Canal-Byggnads-Direc- tionen att, inom hwarje års slut, i underdånighet insän- da Förslag på det Manuskap, samt Krut och Ekewirke, som under det nästpåföljande året, wid Canalbyggnaden er- fordras.

S. 5.

Så framt de Arbets-Commenderingar, som för hwarje år i underdånighet äskas, i Råder blifwa bewiljade. skall det åligga Bolaget, att, inom en tid af Fem, högst Sex år, ifrån det Bolaget håller sin första Allmänna sammankomst, hafwa till fastställdt djup och bredd, samt för hwarje Slus utfatt storlek, fullbordat ifrågawarande Ca- nal med alla des Slusar: och som det gamla Sluswer- ket, genom de ansenliga bidrag, hwilka Wi, så wäl under det förlidna, som innewarande år, förnämligast till des fortsättande och underhållande i farbart stic, i Råder be- wiljat, troligen ännu i några år kan uppehållas, till be- fordrande af transporter genom Canalen, så är Wär Rådiga wilja, att nybyggnaden på nya Canal-linien först utföres, och att sedermera, medelst en dragwägs anlägg- ning, nyttig äfwen för framtida farten, en landcommu- nication från Bergfars-berget till Westmanlands: Slusen bibehålles, under det arbetet på dessa ställen förrättas, jemte det en bigraf upptages, för att förse de nedra Slus- sarne med nödigt watten under tiden; samt att arbetet emellan Hjelmarens och Bergfars-berget sist företages, så att

att det då, med förenade krafter, må kunna, med möjliga-
ste skyndsambhet, bedrifwas; emedan, så länge fiftuånnde ar-
bete påstår, någon Canalsart swärligen kan äga rum.
Men sedan Canalens och Slusarnes ombyggnad hunnit
werkställas, skall Bolaget wara pligtigt, att, i alla tider,
hålla Werket i godt och så fullkomligt stånd, att Segel-
farten emellan Hjelmaren och den segelbara delen af Ar-
boga Å, då is icke hindrar, alltid må wara öppen och
brukbar, dereft icke en eller flere Slusar, eller någon del
af Canalen, oundgängligen tar swar reparation, då Canal-
farten på dessa ställen, under den till reparationen erfor-
derliga tid, som ej får öfwerstiga fjorton dagar, om icke,
när utomordentliga olyckshändelser inträffat, nödwändigst
måste tillslutas; dock kommer Allmänheten 2 å 3 Måna-
der förut, genom Allmänna Kungörelser, i Örebro, We-
sterås och Nyköpings Län, samt i Post och Juriks Tid-
ningarne, att underrättas, så wäl om reparationen, som
om de dagar, då den skall börjas och slutas.

S. 6.

Wi upplåte deremot åt Bolaget, ifrån nästa laga far-
dag, hela det gamla Hjelmare Canal- och Sluswerk, i det
tillstånd det då besinnes och till Bolaget afträdt warder,
med alla derunder lagde hemman och lägenheter, jemte
allt hwad dertill lagligen hörer, att med Wär och Kro-
nans rätt tillträda, innehaswa och nyttia, samt med det
nya Canal- och Slusverket, för alla tider, införlifwa, och
inkomsterna af Werket uppbära och begagna, utan att
någon afföndring deraf, må wara tillåten: kommande
wid Af- och Tillträdet emellan det gamla och nya Bola-
get, laga Syn, på grund af Kamars-Collegii ofwanberör-
de Contract, i behörig ordning att för sig gå.

B

Pifale-

Etaledes, och som Wi fastställt det till nya Canal-
anläggningen nödiga utrymme i jord och mark, till Ett å
Tvåhundra alnars bredd, efter jordmäns beståfvenhet,
hvarinom Canalen kommer att öppnas, så öfverlåte och
tillägge Wi härmed, Hjelmare Canal- och Sluſſwerks nya
Bolag, under ewärdelig Skattefrihet, berörde jord och mark,
och förbinde Oss, att, för hwad enskilde personer derigenom,
enligt den undersökning, som, i wederbörandes närvaro,
på stället förättas bör, kunna förlora, samt för hwad
till utbyte deremot kan af Sluſſwerkets Boställs-hemman
medtagas, hwilket, till befrämjande af företaget, icke må
af Bolaget förwägras, lemna den ersättning, som antin-
gen genom öfwerenskommelse, eller, i brist deraf, genom
behörige Wårderingsmän, beständ blifwer: och hwarwid
kommer att förhållas i likstämighet med de grunder,
som, wid dylikt fall, genom Wår Nådiga Kungörelse af
den 11 April 1810, angående sättet att bestämna ersätt-
ningarne för hwad enskilde personer i jord, m. m. förlora
genom Götha Canal-anläggning, blifwit i Råder widtag-
ne och utstakade: och emedan nödigt utrymme å begge fl-
dor om gamla Canalen icke eller får sarnas; Ty wilje
Wi äfwen dertill, på lika sätt, bestå jord till ersättning, i
den händelse angränsande Hemmansägare skulle kunna lag-
ligen wisa, att de, efter särskilde förbehåll och förordnan-
den, icke äro skyldige att, utan wedergällning, lemna slikt
utrymme.

S. 7.

Så snart Canalen, på sätt föregående 5. S. innehå-
ler, är fullbordad, och segelfarten emellan Hjelmare och
Mälaren derigenom återställd och verkställbar, så skall
denna Seglation, Canal- och Sluſſfart wara fri, öppen
och

Canalens längd och kostnad, m. m. samt rättas efter de upplysningar, som granskningen af andra In- och Utländska Taxor kan gifwa wid handen; att sedan förhållandet af de, uti Taxan utsatte afgifterne, till medelpriset å Någ efter Marktegången i Wexerås, Örebro och Nyköpings Län, under de sist förflutne Tio åren, blifwit bestånd, kommer vidare, hwarje Tionde år, Taxan, på denna grund, efter waruwärdet att förändras; samt ändtligen att Bolaget må åga rätt att, då det sådant nyttigt finner, i större eller mindre mån nedsätta Taxan, och åter mer eller mindre höja den, ända till det först i Nåder fastställda beloppet; men att all förhöjning derutöfwer, endast beror på Wår nådiga pröfning; hwaremot Wi härmed i Nåder försäkre Bolaget, att Taxan af Os icke, utan Bolagets egen önskan, skall förminskas under dess första, i behörig ordning fastställda, höjd. Och som till en sådan Taxas författande, erfordras åtskilliga locali underrättelser, samt en noga kannedom af flere särskilda omständigheter, som derwid böra komma i betraktande, hwilken kannedom säkrast bör sökas hos Bolagets egne medlemmar, så wilje Wi härmedelst uppdraga åt Bolaget, att, genom dertill utsedde Deputerade, låta utarbета och under Byggnadsåren, så tidigt, att hinder för Taxans behöriga fungörande, innan nya Canal-fartens öppnande, icke må inträffa, till Os i underdånighet ingifwa ett, efter förberörde grunder författadt Förslag till densamma, med bifogade upplysningar angående tillämpningsfättet af dessa grunder, samt fullständiga anmärkningar öfwer allt hwad Canal-sarare, i anseende till durchfartens nyttjande, hafwa att iakttaga; hwarefter och sedan detta Förslag blifwit granskadt af Treenne utaf Os utnämnde, och Treenne af Bolaget walde män, samt deras underdåniga utlåtande deröfwer, inkommit, Wi wilje det sam-

ma

na i Råder pröfwa och Taxan bestämna, samt till all-
män esterrättelse låta utfärda.

§. 9.

Till vidare underslöd och uppmuntran för dem, som
i subscription till utförande af detta landsnyttiga företag,
willa ingå, samt på det de blifwande Actie-ägarene, under
Byggnadsåren, icke måga sakna affästning af sine hærtill-
anwände penningar, hafwe Wi i Råder welat bispringa
Bolaget med en årlig summa af Stats-medlen, swaran-
de emot Fem procent på det Actie-Capital, som för Ca-
nal- och Slufwerks-byggnaden tillstjutes, beräknade, i
mån af inbetalningarne, ifrån den dag, då hwarje inbe-
talnings-termin tilländalöper, till och med slutet af det
år, under hwilket Canal- och Slufwerks-Byggnaden blif-
wit bragt i fullfärdigt stic.

Derjemte, och som Wi, under den 1 Februarii nästled-
ne år, till bestridande af de arbeten wid gamla Sluf-
verket, som då kunde nödige finnas, bewilljat en summa
af Tjugufem Tusende Riksdaler, samt under den 16 näst-
ledne Maji, till enahanda behof och till sådane kostnader,
som i förhand böra göras med Materialiers anskaffande
för Canalens ombyggande, ytterligare anslagit en lika
summa af Tjugufem Tusende Riksdaler, öfwer hwilka
medels behöriga användande Wär Befallningshafwande
i Drebro, samt wise af honom utsedde Deputerade af
gamla Bolags-Interessenterne, blifwit uppdragit att hafwa
tillsyn, och wid innerwarande års slut inför Öf wisa re-
do och räkning; så wilje Wi härmed icke allenast medgif-
wa det nya Bolaget, att begagna och till sin nytta an-
wända de härigenom, till gamla Canalens iståndfättande
samt Werkets ombyggnad, werkställde arbeten och förbe-

redde anskalter, samt upphandlade Materialier, utan och att få, till samma ändamål, emottaga den behållning i penningar, som, enligt den afgifwande Redogörelsen, kan finnas odisponerad.

För öfrigt och som Wi, genom Vårt Nådiga beslut af den 24 nästledne April, fastställt en ny förhöjd Taxa, hwarefter Slufsigifterne wid Hjelmare Canal-Werk komma att erläggas, under den tid, då Slufwerkets nybyggnad påstår, räknadt från början af innewarande års segregation; så skall och, i följd af Vår upplåtelse af hela förra Canal-Werket, med des rättigheter, till det nya Bolaget, samma Bolag äga att, från des tillträde till Werket, uppbära och njuta berörde förökade Slufsigifter.

§. 10.

De Tjenstemän och Betjente, som wid Canal- och Slufwerkets nu finnas, böra wid sina tjänster och sysslor, med dermed åtföljande Löne- och Underhålls-förmåner, hwarom de, wid ingående i Werkets tjenst, eller sedermera, kunna blifwit försäkrade, orubbadt bibehållas, till des genom döden, eller i laga ordning, derifrån afgå: Bolaget deremot berättigadt, att nyttja deras biträde och tjenst, hwilken de med flit och trohet böra lemna; samt att, efter deras afgång, så föranskalta om Betjeningen wid Werket, som Bolaget nyttigt finner.

§. 11.

Subscriptionen till deltagande i Hjelmare Canal- och Slufwerks-Bolag kommer att öppnas uti Stockholm, Drebro, Nyköping, Westerås, Arboga och Köping, samt för öfrigt i de Städer, der Landshöfdinge-residencer äro. Någon inbetalning wid teckningen erlägges ej. En hwar Sub-

Subscribent måste egenhändigte teckna sitt namn, eller och genom behörig fullmakt, uppdraga annan person, att, i sitt ställe, teckna; hvarwid fullmakten då bör aflemnas.

Till emottagande af denna Subscription, som kommer att stå öppen fjorton dagar, och på samma tid verkställas å alla orter, hafwe Wi i Råder utnämmt och förordnat, tillförordnade Chefen för Wårt och Ritets Stats-Contoir, Stats-Secreteraren och Commendeurin af Wår Nordstjerne-Orden, Wärborne Friherre G. F. Wirsén, Stats-Commisarien och Riddaren af samma Orden, N. Frödelius, samt Stats-Commisarien L. A. Lunnius, hwilka Comiterade böra ofördröjeligen underrätta Allmänheten om så wäl tiden till subscription, som Orterne, hwarest den emottages; hvarwid det blifwit Comiterade tillåtit, att, på de ställen, der de ej hafwa särskilt Ombud, anmoda Wår Befallningshafwande at subscriptioner besörja, samt Allmänheten derom tjenligen underrätta; och åligger det derefter den, som subscriptionen på hwarje ställe emottagit, att med först afgående post, efter subscriptionens fulländande, till Comiterade i Stockholm insända den hos honom hållne och med des underskrift bestyrkta Subscriptions-Listan, som, enligt det af Os i Råder fasthållde Formulair, kommer att innehålla Subscribenternes namnterking, med derwid utsatte subscriptions-summor, samt antal af Actie-Cedlar, hwari desamma åsändas fördelade: börande de wid teckningen, i andras namn aflemnade fullmakter, wara Subscriptions-Listan bifogade.

Comiterade äga derefter i underdånighet inberätta förloppet af teckningen: och sedan Wi deraf inhämtat i wad framgång denna anstalt haft, till ernående af det ändamål, Wi Os i Råder föresatt, wile Wi, i förhållande dertill, widare tungöra, hwad beslut Wi härutinnan
finne

finne för godt att widtaga, samt huruledes med Actiernas utfärdande, Bolagets formerande och Dets samt Styrelsens organisation kommer att förhållas. Det alle, som vederbör, hafwe sig hörsammeligen att esterrätta. Till yttermera wisso hafwe Wi detta med Egen hand under Skrifwit och med Wårt Kongl. Sigill bekräfta låtit. Haga Slott den 31 Julii 1816.

C A R L.
(L. S.)

J. J. Fredenstam.

Rosnads

Kostnads = Förslag öfwer Hjelmare Sluß = Werk.

Följande Kostnads = Förslag är upprättadt på de grunder, som af erfarenheten äro hemtade under arbetet wid Götha Canal, och der besunnits med rätta förhållandet widare öfwerensstämma.

Sättet att uppgöra beräkningen har varit följande:

Alla wäsendteliga Canal-arbeten, Gräfsning, Sprängning och Murningar, uppskattas i Cubic = famnar, samt Stenhuggningen i längde- och qwadrat = fot.

Samma cubic = famnar och längde = mått wärderas sedermera i dagswerken, enligt den erfarenhet man haft under arbetet i särskilda jordmåner, djupa bergarter m. m. Till den dagswerks = summa, som härigenom uppkommer, tilläggas 26 procent, för Byggnaders och Redskapers anskaffande och underhållande, jemte flera betjenings = arbeten, som ej kunna räknas till de egentliga arbeten, gräfsning, sprängning och murning.

När hwarje dagswerke af hela denna dagswerks = summa, skattas till 40 skillingar Banco, uppkommer härigenom

nom den totala omkostnads-summan, som i det närmaste funnits innefatta alla utgifter af hvad namn de wara må, utom Materialier för murningen, såsom Kalk, Cement, Sand och Bed till Kalkbränning, samt Slusportar och Plank till Spänt-pålningar, hvilka särskildt äro i penningar beräknade.

Hela den nya Canalen, ifrån Urboga-ån till Säg-sjön, är tagen till 7 fots wattendjup, 48 fots bredd i botten, och sidornas docering till 1 fot på 2: Slusarnes bredd i port-öppningen till 24 fot: längden emellan portarne till 120 fot, och sänkning 9 fot, utom Westmanlands-Slusen, hwars sänkning blott är 4 fot.

Som tid och tillfälle ej medgåswo, att pligta och uppmåta den Horizontela sträckan, ifrån Westmanlands-Slusen till Hjelmarn, har man i den delen nyttjat Slus-Inspectoren Bergers år 1810, efter allt utseende ordentligt förrättade undersökningar, i hwad uppgiften af Cubic-famnar, sprängning, gräfning och murning angår, så nyckel mera, som den af honom föreslagne fördjupning, noga instämmer med det antagna wattendjupet af 7 fot under Hjelmarens lägsta observerade wattenyta. Herr Inspector Bergers Kostnads-förslag öfwer denna fördjupning, är dock wida högre, än hwad sådane slags arbeten kostat wid Götha Canal, hwarsföre man i denna del hållit sig wid den brukelige och ofwan bestrefne wårderings-metoden.

I Arningsberget wid östra stranden af Wårhulta-sjön, finnes åtta stycken hål borrhade i horizontal ställning; desse borrhål äro säkert ett gammalt märke för den ordentliga wattenhöjden i Canalen. Den lägsta observerade wattenytan i Hjelmaren, är 2, 77. fot, under nämnde borrhål;
och

och om watten-djupet som sagt är, bör wara 7 fot, måste den horizontala Canalens botten emellan Westmanlands-Slussen och Hjelmaren, fördjupas till 9, ⁷⁷. eller 10 fot under nämnde märke, som således kan tjena till fixpunkt för afwägningarne under arbetet.

Lågsta observerade watten-ytan war, som sadet, 2, ⁷⁷. under märket på Arningsberget. Den högsta är 1786 observerade watten-ytan i Hjelmaren, war öfwer samma märke 2, ₁₂. således skillnaden emellan den högsta och lågsta observerade watten-ytan 4, ₈₅. fot.

Att undwika en särskildt kostnad, på murar under Bron för Landsvägen emellan Arboga och Kungsör, der han nu går öfwer Canalen, föreslås att håldre, såsom wid Götha Canal är antagit, lägga bron öfwer nedersta Slussen, som dertill är bäst belägen, och gifwa vägen en förändring, som för detta ändamål är tjenlig, såsom på Chartan finnes utfatt.

Utom den summa, som är föreslagen till den egentliga Canalens ombyggnad, äro ytterligare tillagde kostnaderna för en Rajdam wid Westmanlands-Slussen, en Digraf och en Dragväg förbi Bergkarls- och Knechtebergs-Canalen, samt en Jord-dam wid Hjelmarens strand; Efter desse arbeten dels blifwa en följd af den arbets-plan, som endast framdeles med kännedom af tillgångarne kan bestämmas, och den deraf följande större eller mindre nödwändighet af en oafbruten waru-transport under arbetet, eller af det låge, Bestämmande Slussen kan anses böra så, i följd af de öfwerenskomneller, som med Jordägarne kunna träffas.

Gråfning.

Under watten-ytan af Canalens utlopp; — Canalen mellan Andra och Tredje Sluſarne, samt Bank-fyllning; — Dito dito mellan Fjerde och Femte Sluſarne; — Bigraſſs gråfning; — Dito wid Femte, Sjette, Sjunde och Attonde Sluſarne; — Dito till Canal mellan Attonde Sluſen och Sågſjön; — Dito från Sågſjön till Hjelmare; — Dito wid Westmanlands-Sluſen; — Dito wid en Beſtämmande Sluſ; — Gråfning och Muddring till upprensande mellan Westmanlands och Beſtämmande Sluſen, ſamt vidare till Hjelmare; Allt detta utgörande 28,798 kubik ſamnar, fordrar per kub. ſamn, 3 Dagswerken.

Språngning.

Wid Förſta och Andra Sluſen; — Wid Tredje och Fjerde Dito; — Wid Canalens upprensning dito; Tillſammans 3,877 kub. ſamnar, med 16 dagswerken hwardera.

Murning med bruk.

Wid Förſta och Andra Sluſen; — Wid Tredje och Fjerde Dito; — Ett Aflopps-hwalf Dito; — Wid Femte, Sjette och Sjunde Sluſen Dito; — Wid Westmanlands-Sluſen Dito; — Wid Beſtämmande Sluſen Dito; Tillſamman 2,964 kub. ſamnar, ſom medtaga hwardera 25 Dagswerken.

Kallmur.

Kallmur.

Wid Första och Andra Sluften; — Wid Tredje och
Fjerde Dito; — Wid Femte, Sjette och Sjunde Dito; —
Wid Westmanlands=Sluften Dito; tillsammans 110 kub.
famn, a 12 Dagswerken per famn.

Stenhuggning.

Denna har blifwit beräknad på Granit, uti Kwadrat=
fot för Hwalfsten, uti fot i höjden för Kroksten och Hörn=
sten, styckewis för Trösklar, och uti fot i längden för Be=
täcknings= och Bottensten, samt medtager 25,437 dagsw.

Allt detta sammantaget, uppskattas till dags=
werken = = = = = = = = = = 311,796.

Deſa dagswerken hafwa blifwit beräknade,
a 40 ſtilling Banco stycket; Öfrig kostnad blif=
wit tillagd, som till ingendera af förut antek=
nade artiklar kunnat hänföras, till belopp af
48,803 Riksdaler Banco samt sluteligen med 10
procent af hela summan, tillöft, för oförutsed=
de handlinger, då derigenom uppkommer den to=
tal= summa, som i hellswa Handlingarne blifwit
angifwen, nemligen = = = R:dlr Banco 339,498.

Efteråt tilläggas några omkostnader särskildt, såsom
berovende af den Arbets=plan, som endast framdeles med
kännedom af tillgångarne, kan bestämmas, nemligen: för
en Jernvägs anläggning, förbi Knechte= och Bergkarls=
bergs=Canalen; — Bigras på östra sidan om samma
Canal; — En Bank mot Hjelmarens flod=watten wid

Canalens utlopp, och en Kajdam wid Westmanlands
Sluß. Tjugusex procent af hærtill åtgående dagswerken,
åro tillagde, för Byggnader och diverse arbeten, hwarige-
nom uppkommer en ytterligare kostnads-summa, stor
12,224 Riksdaler.

Linföping den 31 Januarii 1816.

Eric Hagfiröm.

